

7

Anca Munteanu, Iuliana Costea, Adrian Jinaru
(coordonatori)

Dincolo de aparențe

Studii din perspectiva unei noi
paradigme în cunoaștere

Editura Eurobit
Timișoara, 2010

Prefață

Conform unei bune deprinderi care se exersează cu fidelitate și perseverență din anul 2002, sub egida Asociației Europene de Psihologie Transpersonală (ETPA), se publică anual câte un volum.

Cartea de față, intitulată *Dincolo de aparențe. Studii din perspectiva unei noi paradigme în cunoaștere*, reprezintă rodul preocupărilor unor autori de diverse vârste și calibre științifice.

În pofida configurației tematice mozaicale, cele 10 lucrări partajează ca element comun aspirația de a credita și sluji marea restaurație, ce se profilează în cunoașterea actuală, aceea care, pe linia trasată de avangarda științifică, dorește să realizeze o fructuoasă alianță între știință și spiritualitate, adică între cele două fațete ale aceleiași monede, pentru a recupera totalitatea.

Înrolarea sub flamura unei asemenea cauze presupune „ieșirea din rând” și, implicit expunerea fără nici un scut protector la un tir concertat de ironii, persiflări și critici acide, venite din partea cerberilor vechii paradigme.

Și totuși, noi ne asumăm riscul de a explora „lumea ascunsă în spatele lumii”, deoarece avem certitudinea că servim un progres ineluctabil.

Și totuși, noi continuăm să scrutăm dincolo de aparențe...

Și totuși...

Fie ca să puteți savura fructele acestei priviri indiscrete !

Coordonatorii

Terapia prin vise

Marc-Alain Descamps

Știința viseor la greci trebuie reconsiderată în lumina cunoștințelor noastre actuale din psiho-fiziologie, psihanaliză și practică psihoteapeutică. Am putea astfel să admitem, că nu este vorba nici pe departe de o pseudoștiință, regăsim aici premisele celor mai recente descoperiri ale noastre în acest domeniu. Bineînțeles, pentru aceasta trebuie să transpunem prezicerea în psihoterapie, așa cum Freud nu a ezitat să o facă în cazul lui Artemidor din Daldis. Putem observa că mecanismele viselor și ale posibilului travaliu oniric au fost percepute sub forma unor intuiții uneori geniale.

Pentru acest studiu, vom utiliza în principal cărțile lui Artemidor din Efes, ale lui Aelius Aristide și ale lui Philostrate. Toate trei datează din perioada elenistică, în al doilea și al treilea secol al erei noastre, aceasta fiind o perioadă de criză generatoare de angoasă, la fel cu cea pe care o trăim acum.

Angoasa și coșmarurile

Noțiunea filosofică de *angoasă* duce cu gândul la părintele existențialismului, Kierkegaard. Ea este caracteristică acestei mișcări și o regăsim în experiența dezgustului sartrian, prototipul angoasei existențiale. A marcat o întreagă generație cu gustul disperării. Am putea obiecta și am putea susține că angoasa este prezentă dintotdeauna, începând cu nostalgia romanticilor

până la *no future*-ul punkerilor. Dar forma pe care o ia nu este aceeași și putem să ne întrebăm dacă succesul pe care l-a avut angoasa existențială la cititorii existențialismului ateist nu a generat cumva o întreagă serie de patologii singulare, favorizându-le.

Din punct de vedere etimologic, angoasa face referire la acea senzație de *gât strangulat*, sugrumat, sau de nod în gât, care îți împiedică respirația. Și în clinică întâlnim această caracteristică în cazul tulburării de somatizare. Studiul psihopatologiei distinge trei tipuri de angoasă: nevrotică, depresivă și psihotică.angoasa de tip nevrotic este pusă în legătură, de către Freud, cu ideea de castrare (cu variantele sale pentru feminin și pentru masculin), cel puțin în fobii, în cazul isteriei fiind vorba de pierderea iubirii, iar în cazul nevrozelor obsesionale de teama de Supraeu. Succesorii săi au vrut să o distingă de angoasa depresivului, sau de cea de abandon, care este de tip anaclitic. Ea corespunde separării de mamă, *defectului fundamental* al lui Balint sau al *lipsei halucinatorii* a lui Winnicott.angoasa psihotică, dincolo de teama de moarte, este cea a depersonalizării, a diviziunii și disoluției ființei. Dar nu este vorba despre viață sau moarte, ci de lipsa de posesiune a propriei ființe.

Caracteristica pe care o au în comun aceste tipuri de angoasă este faptul că provoacă vise angoasante. Este vorba de teroriile nocturne, frecvente în copilărie, despre coșmaruri. Spre deosebire de angoasă, situată la nivelul gâtului, coșmarul trimite cu gândul la o senzație de greutate în zona plexului solar, uneori imaginată sub forma unui spirit răufăcător, unui demon, așezat dedesubt. Un bun exemplu în acest sens este dat de Lucrețiu: *ne-au trezit adesea din somn, tremurând și înghețați de frică*.